

BULETIN INFORMATIV

Cuprins

Radiografia audierilor reluate – deciziile Comisiei Pre-Vetting și CSJ în privința candidaților la CSM și CSP

Radiografia audierilor pentru funcția de judecător al Curții Supreme de Justiție

Optimizarea hărții judecătorești: soluții și provocări

Parlamentul a modificat esențial procedura de accedere în funcția de judecător și procuror

Concursul pentru funcția de procuror general trebuie să rămână transparent și obiectiv

Activitatea Republicii Moldova la CtEDO în anul 2023 – principalele constatări

PE SCURT

RADIOGRAFIA AUDIERILOR RELUATE – DECIZIILE COMISIEI PRE-VETTING ȘI CSJ ÎN PRIVINȚA CANDIDAȚILOR LA CSM ȘI CSP

În perioada 28 decembrie 2023 – 19 ianuarie 2024, Comisia Pre-Vetting a publicat deciziile cu privire la candidații la funcția de membru în Consiliul Superior al Magistraturii (CSM): Angela Bostan, Tatiana Chiriac, Valentin Caisin și Stanislav Sorbalo. La 1 august 2023, Curtea Supremă de Justiție (CSJ) a invalidat deciziile Comisiei Pre-Vetting privind nepromovarea evaluării acestor candidați, astfel a fost dispusă reevaluarea lor (detalii în Buletinul Informativ CRJM nr. 60). Potrivit noilor decizii, niciunul dintre acești candidați nu a promovat evaluarea.

În cadrul audierilor reluate, judecătoarea la Curtea de Apel Chișinău, Angela Bostan, a fost întrebată despre sursele financiare care i-au permis să achiziționeze un apartament pentru mama sa și dreptul de abitație declarat de judecătoare asupra acestui imobil. Membrii Comisiei au cerut clarificări cu privire la sursele de venit ale mamei sale. În plus, s-a subliniat încălcarea eticii în urma participării sale la Adunarea Generală a Judecătorilor din 2019.

În privința candidatei la CSM din rândul non-judecătorilor, Tatiana Chiriac, Comisia a cerut ca aceasta să argumenteze lipsa depunerii declarațiilor cu privire la venituri și proprietate la numirea și eliberarea sa din funcție, dar și explicații cu privire la valoarea subestimată a automobilului său în contextul încheierii contractelor de vânzare-cumpărare. Membrii Comisiei au mai constatat comiterea unor acțiuni ilegale și abuz de serviciu de către soțul candidatei în legătură cu încheierea contractelor și înregistrarea automobilului, în privința cărora candidata nu a întreprins nicio acțiune, fapt ce a trezit dubii cu privire la integritatea etică a acesteia.

Candidatul non-judecător, Valentin Caisin, a solicitat încetarea procedurii de evaluare repetată și retragerea din concurs. Potrivit legislației, retragerea din concurs echivalează cu nepromovarea evaluării. Procedura de reevaluare a încetat și în cazul fostului judecător, Stanislav Sorbalo, candidat din rândul judecătorilor la funcția de membru în CSM și în Colegiul disciplinar al judecătorilor, în urma demisiei acestuia la data de 24 octombrie 2023. Deși Stanislav Sorbalo nu s-a retras oficial din concurs, acesta nu mai putea fi reevaluat din momentul în care nu deținea funcția de judecător. Acesta reprezintă primul caz în care un judecător a renunțat la funcție în timpul reevaluării.

SUSȚINE CRJM

CENTRUL DE RESURSE JURIDICE DIN MOLDOVA

str. A. Șciusev 33,
MD-2001, Chișinău,
Republica Moldova

+373 22 84 36 01

+373 22 84 36 02

contact@crjm.org

www.crjm.org

crjm.org

crjmoldiva

Până în prezent, din cei șase candidați care au fost deja supuși reevaluării de către Comisia Pre-Vetting, doar unul a promovat evaluarea reluată. Trei s-au retras din concurs, în timp ce în cazul altor doi candidați, Comisia și-a reconfirmat poziția inițială.

În timpul audierii judecătorei de la Judecătoria Orhei, [Ecaterina Buzu](#), membrii Comisiei au exprimat îndoieli cu privire la integritatea ei financiară și etică. Respectivetele îndoieli se refereau la deținerea de către aceasta a mai multor conturi bancare nedeclareate, a sumelor depuse în aceste conturi și achiziționarea rapidă a unui apartament deținut de un minor, la un preț sub valoarea de piață. Hotărârea Comisiei nu a fost încă făcută publică.

În contextul reevaluărilor, la 9 ianuarie 2024, CSJ a [respins ca neîntemeiată](#) cererea procurorului și a candidatului la funcția de membru în Consiliul Superior al Procurorilor, [Gheorghe Graur](#). Acesta a solicitat [anularea deciziei](#) Comisiei Pre-Vetting, prin care nu a trecut testul de integritate, și a cerut să fie evaluat din nou. CSJ a constatat că reclamantul nu a prezentat dovezi care să contrazică concluziile Comisiei și să justifice o reevaluare. CSJ a subliniat că decizia Comisiei a fost conformă legislației și nu a identificat erori procedurale care să afecteze echitatea evaluării. Poziția CSJ în această cauză poate fi un precedent important în cadrul procesului de reevaluare în desfășurare.

La 29 ianuarie 2024, CSJ a [admis](#) cererea depusă de judecătoreea și candidata la CSM, [Marina Rusu](#), împotriva Comisiei Pre-Vetting cu privire la anularea [deciziei](#) din 27 ianuarie 2023 și reluarea procedurii de evaluare. Astfel, magistrata va fi supusă unei noi evaluări de către Comisie. Anterior, Comisia Pre-Vetting a exprimat îndoieli cu privire la integritatea acesteia, în principal din cauza nedepunerii declarației de avere pentru perioada anilor 2014-2016, precum și din cauza întârzierilor în examinare a 16 plângeri privind condițiile de detenție.

RADIOGRAFIA AUDIERILOR PENTRU FUNCȚIA DE JUDECĂTOR AL CURȚII SUPREME DE JUSTIȚIE

În luna ianuarie 2024, Comisia de Vetting a organizat opt audieri ale candidaților pentru funcția de judecător la Curtea Supremă de Justiție (CSJ). Aspectele de etică profesională, nerespectarea reglementărilor privind declararea averii, sursele cheltuielilor și economiilor, stilul de viață, precum și subevaluarea prețurilor de cumpărare și vânzare a activelor se numără printre problemele abordate de Comisia de Vetting în cadrul audierilor.

[Andrian Ciobanu](#), judecător la Curtea de Apel Bălți, a fost rugat să explice o eventuală discrepanță dintre veniturile și cheltuielile sale din perioada 2011-2022, care, potrivit Comisiei, ar fi atins suma de peste 700 000 MDL – echivalentul a peste 20 de salarii medii pe economie. În ciuda explicațiilor judecătorului privind sursa banilor (de la părinții soției în principal, care au afirmat că au obținut veniturile din activități în bază de patentă), Comisia nu ar fi reușit să identifice sursa banilor proveniți. Judecătorul a considerat calculele efectuate de Comisie ca fiind eronate, odată ce multe din cheltuielile personale au fost mult mai mici, în special pentru alimente, haine și încălțăminte, care ar fi fost acoperite de către părinții soției sale. O altă problemă ridicată a fost posibilul conflict de interese legat de relația judecătorului cu doi avocați. Se pare că judecătorul a călătorit împreună cu aceștia în vacanță, iar în peste 25 de cazuri judecate, nu a declarat

abținere. În plus, Comisia a evidențiat și preocupări legate de jocurile de noroc. Comisia a observat că judecătorul a efectuat peste 120 de plăți pe o platformă online de loterie în timpul programului de lucru.

Aurelia Cazacliu, judecătoare la Judecătoria Chișinău, a fost supusă unei evaluări riguroase pe două aspecte. Pe de o parte, s-a discutat despre un potențial conflict de interese sau incompatibilitate cu funcția deținută, în legătură cu lipsa abținerii judecătoarei pe mai multe dosare în care a participat tatăl copilului ei. Pe de altă parte, a fost abordată problema nedeclarării averii pentru anul 2019. Judecătorea a respins ipoteza nedeclarării conflictului de interese, menționând refuzul unor colegi de a admite cererile ei de abținere. În privința nedeclarării averii, a menționat că inițial de completarea declarațiilor se ocupa personalul judecătoriei și nu ea însăși, fapt care ar fi putut genera anumite erori.

În cadrul audierii avocatului **Ion Buruiană**, Comisia a abordat aspecte legate de integritatea sa financiară. Printre acestea se numără averea avocatului acumulată între anii 2011 și 2021, economiile în numerar deținute în 2011 fără o sursă clară, venituri neimpozabile între 2012 și 2018, și detalii despre împrumuturi și vânzarea unei colecții de cărți. În plus, au fost menționate primirea de fonduri în 2022 de la un membru de familie din străinătate și cheltuielile legate de educația universitară a copiilor, aspecte care ar indica posibile discrepanțe de integritate etică.

Audierea avocatei **Aliona Ciocanu** s-a axat pe întrebări privind integritatea sa financiară, cu accent pe averea pretins inexplicabilă dobândită în anii 2014, 2018 și 2021. Au fost explorate sursa fondurilor primite prin donații de la părinți și circumstanțele în care a achiziționat un automobil la un preț considerat subevaluat, punându-se întrebări despre justificarea economică și legalitatea acestor tranzacții. Audierea avocatei **Irina Iacub** a acoperit detalii despre o locuință obținută prin donație și sursa fondurilor pentru achiziția acesteia. Au mai fost abordate posibilele probleme etice legate de relația sa cu fostul soț, indicând preocupări privind integritatea și conduita sa profesională. În cazul avocatului **Mihail Lvovschi**, interviul a evidențiat aspecte de integritate financiară și etică, precum gestionarea declarată a economiilor în numerar, mișcările de fonduri în valută străină prin intermediul depozitelor bancare pe termen scurt și implicarea în procesul de înstrăinare a proprietăților Confederației Naționale a Sindicatelor din Republica Moldova. Problemele de integritate etică legate de activitatea sa de avocat și asistență juridică în România au fost, de asemenea, subiecte de interes.

Svetlana Balmuș, ex-judecătoare și membră în Consiliul Superior al Procurorilor și Consiliul de Integritate, a fost întrebată despre veniturile obținute în anii 2012, 2013 și 2021, sursele financiare pretins neclare folosite pentru deschiderea unui cont de depozit în 2011 și veniturile soțului și familiei, dar și celeritatea examinării unei cauze, care a ajuns și în vizorul Curții Europene a Drepturilor Omului (CtEDO). Procurorul **Ion Tețcu** a fost întrebat despre veniturile pretins inexplicabile pentru anii 2021 și 2022, economiile sub formă de numerar, dreptul de folosință asupra unui vehicul, precum și motivele care ar fi stat la baza donațiilor nedeclarate. Procurorul a mai fost întrebat și despre procesul de

Stilul de viață, sursele cheltuielilor și economiilor, precum și subevaluarea prețurilor de cumpărare și vânzare a activelor, printre problemele abordate de Comisia de Vetting candidaților la CSJ.

judecată împotriva Primăriei Chișinău, dar și cauzele care au constituit obiect de examinare la CtEDO.

Următoarele audieri ar avea loc în lunile februarie – martie 2024. În prezent, Comisia a organizat 11 audieri publice, iar alți circa 20 de candidați urmează să fie invitați la audieri.

OPTIMIZAREA HĂRȚII JUDECĂTOREȘTI: SOLUȚII ȘI PROVOCĂRI

În luna decembrie 2023, Ministerul Justiției a propus spre consultare publică [un proiect de lege](#) pentru revizuirea hărții judecătorești. La 30 ianuarie 2024, a fost prezentată [versiunea ajustată a acestuia](#). Conform autorului, proiectul urmărește consolidarea capacităților instituționale ale instanțelor judecătorești, îmbunătățirea calității actului de justiție, prin asigurarea repartizării uniforme a volumului de lucru, economisirea fondurilor publice și modificarea arhitecturii instanțelor de apel. Totodată, revizuirea hărții judecătorești urmează a fi realizată din perspectiva mai multor criterii: numărul de locuitori în regiune, numărul de judecători în fiecare instanță, condițiile clădirii, volumul de lucru și infrastructura localității.

La 1 februarie 2024, CRJM [a transmis opinia sa juridică](#) la acest proiect. Spre deosebire de abordarea din proiect, care prevede existența a 15 judecătorii, CRJM propune reducerea numărului la 12 judecătorii. Potrivit calculului obiective și criteriilor de mai sus, își justifică existența doar judecătoriile Edineț, Orhei, Drochia, Ungheni, Bălți, Chișinău, Soroca, Hâncești, Strășeni, Comrat, Cahul, Căușeni.

Nu se încadrează în aceste criterii judecătoriile Criuleni, Cimișlia și Anenii Noi. În aceste judecătorii, la moment activează a câte șase – nouă judecători, adică un număr mic pentru existența și întreținerea unei judecătorii. Competența teritorială a judecătoriilor Criuleni și Ialoveni poate fi absorbită de Judecătoria Chișinău. Judecătoria Cimișlia poate fi comasată cu Judecătoria Comrat, iar Judecătoria Anenii Noi poate fi comasată cu Judecătoria Căușeni. Conform propunerilor CRJM, cele mai mici judecătorii vor fi: Strășeni, Hâncești și Ungheni. De asemenea, nu vor exista instanțe care vor deservi mai puțin de 100 000 de locuitori.

Optimizarea numărului de judecătorii are legătură directă cu costul reformei. Din cele 15 judecătorii existente, doar sediul Judecătoriei Ungheni poate acomoda corespunzător toți judecătorii săi. Optimizarea hărții judecătorești presupune construcția a cel puțin 14 clădiri noi. În anul 2015, costul reformei [era estimat la peste 55 de milioane de EUR](#). Aceste costuri au crescut simțitor, or, rata inflației între anii [2016 și 2023 fiind de 85,02%](#). Prin urmare, în 2024 costul reformei poate fi aproximativ de 104,5 milioane de EUR. Aceste costuri pot fi reduse cu circa 25% prin renunțarea la judecătoriile cu un volum de muncă prea mic (cel puțin 3 judecătorii).

Ministerul Justiției propune reducerea numărului curților de apel: Nord, Centru și Sud, și, totodată, transferul Judecătoriei Ungheni în circumscripția Curții de Apel Nord. În ceea ce privește curțile de apel, există două mari provocări – supraîncărcarea Curții

Optimizarea hărții judecătorești poate fi eficientă prin: micșorarea numărului de judecătorii, de la 15 la 12, și prin redistribuirea volumului de lucru al judecătorilor de la Curtea de Apel Centru spre Curtea de Apel Nord și Sud.

de Apel Chișinău, care examinează circa 70% din toate cauzele examinate de curțile de apel, și existența la sudul țării a două curți de apel prea mici pentru a fi eficiente. Pentru a echilibra sarcina de lucru, CRJM propune micșorarea competenței teritoriale a Curții de Apel Chișinău prin transferarea în competența Curții de Apel Nord atât a circumscripției Judecătorei Orhei, cât și a Judecătorei Ungheni. La fel, propunem transferarea în competența Curții de Apel Sud a circumscripțiilor judecătorilor Hâncești și Căușeni (inclusiv Anenii Noi).

Propunerile de revizuire a hărții judecătorești vin și cu necesitatea de redistribuire a numărului de judecători, atât în judecătorii (372 de judecători), cât și în curțile de apel (97 de judecători), pentru a echilibra sarcina de lucru și a spori eficiența acestora.

PARLAMENTUL A MODIFICAT ESENȚIAL PROCEDURA DE ACCEDERE ÎN FUNCȚIA DE JUDECĂTOR ȘI PROCUROR

La 28 decembrie 2023, Parlamentul Republicii Moldova a votat în lectura a doua un [proiect de lege](#) care vizează Institutul Național al Justiției (INJ) și organizarea concursurilor pentru funcția de judecător și procuror. Proiectul a fost elaborat în vederea implementării [Strategiei pentru anii 2022-2025](#) privind asigurarea independenței și integrității sectorului justiției.

Legea a modificat cerințele înaintate pentru candidații la funcția de director al INJ. Acesta va fi ales prin concurs, de către Consiliul INJ, pentru un mandat de patru ani. Aceeași persoană poate deține această funcție cel mult două mandate. Din lege a fost exclusă condiția ca directorul INJ să dețină cetățenia Republicii Moldova. În caz de vacanță a funcției de director și vicedirector al INJ, persoana care exercită interimatul este desemnată fără concurs de către ministrul justiției.

Noua lege obligă Autoritatea Națională de Integritate (ANI), Centrul Național Anticorupție (CNA) și Serviciul de Informații și Securitate (SIS) să prezinte INJ informații privind integritatea candidaților care au promovat prima probă a concursului de admitere la INJ. Dacă Comisia de concurs constată că cineva dintre candidați a încălcat un regim al integrității sau nu corespunde criteriului de reputație ireproșabilă, acesta este eliminat din concurs.

Pe perioada studiilor, fiecare audient INJ va fi evaluat de psiholog, care va prezenta Comisiei de concurs opinia sa. Opinia psihologului va fi luată în calcul la evaluarea finală a candidatului și va fi prezentată și Consiliului Superior al Magistraturii (CSM) sau Consiliului Superior al Procurorilor (CSP). Legea mai prevede că la examen se vor verifica nu doar cunoștințele audientului INJ, cum era anterior, ci și abilitățile și calitățile intrinseci funcției de judecător sau procuror. Legea mai instituie un barem minim de eligibilitate pentru admiterea la concursul pentru funcția de judecător sau procuror – media generală de cel puțin opt la absolvirea INJ.

Toți absolvenții INJ și persoanele cu experiență care au susținut examenul la INJ, dacă încă nu au făcut-o, au cel mult trei luni la dispoziție pentru a depune dosarul de înscriere în registrul candidaților pentru funcția de judecător sau procuror.

Legea creează premise pentru ordonarea procesului de admitere a absolvenților INJ în funcția de judecător sau procuror. Astfel, după examen, INJ va informa CSM și CSP despre persoanele care l-au promovat, iar ultimii vor solicita candidaților prezentarea documentelor pentru înscrierea în registrul pentru suplinirea funcțiilor vacante de judecător sau procuror. Absolventul INJ, în termen de o lună de la solicitare, este obligat să depună dosarul pentru înscrierea în registru. Până acum un asemenea termen nu exista, iar absolvenții INJ puteau să nu participe la concursuri timp de trei sau chiar patru ani, fără vreo consecință pentru ei. Legea introduce termenul de valabilitate al atestatului de absolvire al INJ – trei ani. De la cinci la trei ani a fost redusă și valabilitatea certificatului de promovare a examenului INJ de către specialiștii cu cinci ani de experiență. Legea prevede că absolventul INJ poate refuza o singură dată (până acum, putea refuza de două ori) funcția care îi revine în urma concursului. Dacă absolventul INJ nu depune dosarul pentru înscriere în registru, nu participă la concurs, refuză a doua oară să accepte funcția care îi revine în urma concursului sau activează ulterior în funcția de judecător sau procuror mai puțin de trei ani, este obligat să restituie costul instruirii sale și bursa achitată pe perioada studiilor.

Persoanele care candidează la funcția de judecător sau de procuror în temeiul vechimii în muncă, până la examen, vor participa la instruirii organizate de INJ cu o durată de cel puțin 30 de zile. Tematica instruirilor va fi decisă de Consiliul INJ și va viza domenii relevante pentru judecători sau procurori care nu pot fi cunoscute din activitatea practică a candidaților. Pentru a candida la funcția de judecător sau procuror, nota medie a examenului susținut de către candidați în baza vechimii în muncă trebuie să fie egală sau mai mare de opt. Ultimii, în termen de cel mult un an de la eliberarea certificatului ce atestă susținerea examenului la INJ, sunt obligați să depună la CSM sau CSP dosarul pentru participarea la concurs.

După înscrierea în registru, CSM și CSP solicită de la ANI verificarea dacă există dubii cu privire la proveniența averii sau corectitudinea declarării averii, iar de la CNA și SIS – informații privind integritatea profesională a candidatului. CSM și CSP vor lua în calcul aceste opinii la evaluarea candidaților. Candidații vor primi o copie a opiniilor prezentate de aceste instituții pentru a avea posibilitatea să își prezinte poziția pe marginea acestora. De asemenea, legea a exclus cerința pentru candidații la funcția de judecător să fie supuși testării la poligraf.

Legea permite ca experții internaționali să activeze în calitate de formatori ai INJ. De asemenea, legea deblochează suplinirea funcțiilor vacante în Consiliul INJ. Ministrul justiției și președintele țării vor desemna, în termen de o lună, câte un membru în Consiliu.

Legea mai prevede la dispoziții finale că persoanele, care au absolvit INJ sau au susținut examenul la INJ și încă nu au depus dosarul pentru înscrierea în registrul candidaților, au trei luni pentru a face acest lucru. La 26 ianuarie 2024, [președinta țării a restituit proiectul](#) în Parlament, pe motiv că introducerea termenului de valabilitate de trei ani pentru atestatul de absolvire a INJ este contrară hotărârii Curții Constituționale nr. 15/2011, privind mai mulți absolvenți INJ de șansa de

a deveni judecători sau procurori. La 1 februarie 2024, Parlamentul a reexaminat proiectul și a completat dispozițiile finale ale legii cu mențiunea că persoanele care au absolvit INJ cu mai mult de trei ani în urmă pot să participe în concursuri timp de doi ani de la intrarea în vigoare a legii.

CONCURSUL PENTRU FUNCȚIA DE PROCUROR GENERAL TREBUIE SĂ RĂMÂNĂ TRANSPARENT ȘI OBIECTIV

La 28 decembrie 2023, Parlamentul a votat în prima lectură un [proiect de lege](#) care propune ca procurorul general să fie ales exclusiv în baza votului majorității membrilor Consiliului Superior al Procurorilor (CSP) și exclude evaluarea candidaților în baza unor criterii clare și a unui punctaj. Proiectul a fost înregistrat în aceeași zi și nu a fost consultat public.

Proiectul prevede că candidatul care va acumula cel mai mare număr de voturi, dar nu mai puțin de jumătate din numărul membrilor prezenți la ședința CSP, va fi propus președintelui țării pentru a fi numit în funcția de procuror general. Dacă niciun candidat nu va acumula numărul necesar de voturi, va fi organizat un concurs repetat.

La 12 ianuarie 2024, noua componentă CSP (detalii în [Buletinul Informativ CRJM nr. 64](#)) a emis un [aviz](#) la proiect, prin care și-a exprimat îngrijorarea vizavi de rapiditatea votării proiectului în prima lectură. La fel, au menționat că actuala modalitate de alegere a procurorului general este bazată pe prevederi clare și transparente, iar modificările propuse implică o marjă largă de apreciere subiectivă. Membrii CSP au sugerat renunțarea la această inițiativă sau aplicarea modificărilor pentru concursurile viitoare, fără a afecta concursul în desfășurare.

La 16 ianuarie 2024, organizațiile societății civile au publicat un [apel public](#) prin care solicită retragerea proiectului pe motiv că acesta reduce din transparența și meritocrația concursului. Spre comparație, procedura actuală de desfășurare a concursului prevede că după interviu, fiecare membru CSP acordă candidatului audiat un punctaj de la 1 la 10 pentru fiecare criteriu menționat. În baza acestor punctaje este calculată media generală. Posibilitatea de manipulare a mediilor punctajelor poate fi înlăturată prin [calcularea mediane](#), în locul mediei. Punctajul final se publică pe pagina web oficială a CSP. Primii doi candidați clasati vor fi supuși evaluării externe (vetting). Dacă candidatul cu cea mai mare medie promovează evaluarea, acesta este propus președintelui țării pentru numirea în funcția de procuror general. În caz contrar, va fi propus al doilea candidat, la fel, cu condiția promovării evaluării. Dacă ambii candidați eșuează vetting-ul, va fi organizat un nou concurs.

La 17 ianuarie 2024, prin [avizul elaborat](#) de Ministerul Justiției, Guvernul a susținut de principiu conceptul proiectului, dar cu necesitatea de a concretiza criteriile de evaluare și procedura de vot. Aceste aspecte sunt necesare, fiindcă metoda de selecție a procurorului general trebuie să câștige încrederea publicului

Proiectul privind modificarea regulilor de desfășurare a concursului pentru funcția de procuror general criticat de către CSP și organizațiile societății civile diminuează transparența și erodează meritocrația.

și respectul profesiilor juridice. Proiectul de lege se regăsea în [agenda](#) ședinței extraordinare a Parlamentului din 18 ianuarie 2024, însă acesta a fost retras de pe ordinea de zi, la solicitarea autorului, fără explicații elocvente.

Notăm că, la 23 octombrie 2023, CSP a [demarat concursul](#) pentru selectarea candidatului la funcția de procuror general. În termenele stabilite, s-au înregistrat [șase candidați](#) – trei procurori de carieră, doi avocați și un jurist din sectorul privat. La 5 februarie 2023, CSP a decis [admiterea](#) la proba interviului a patru candidați, restul doi fiind excluși din concurs pe motivul neîntrunirii condițiilor și depunerii dosarului incomplet. Data probei interviului pentru candidații admiși a [fost stabilită](#) pentru 22 februarie 2024.

ACTIVITATEA REPUBLICII MOLDOVA LA CTEDO ÎN ANUL 2023 – PRINCIPALELE CONSTATĂRI

La 26 ianuarie 2024, CRJM a prezentat [nota analitică](#) privind activitatea Republicii Moldova la Curtea Europeană a Drepturilor Omului (CtEDO) în anul 2023. Analiza a fost efectuată în baza [Raportului de activitate al CtEDO](#) pentru anul respectiv și a studierii jurisprudenței CtEDO în cauzele moldovenești.

În anul 2023, CtEDO a recepționat 653 de cereri îndreptate împotriva Moldovei, cu 2% mai mult decât în 2022. Moldova se află pe locul 5 din cele 46 de țări membre ale Consiliului Europei după numărul de cereri depuse pe cap de locuitor. În 2023, moldovenii s-au adresat la CtEDO de 6,5 ori mai des decât media europeană.

La 31 decembrie 2023, 1 149 de cereri îndreptate împotriva Republicii Moldova încă așteptau să fie examinate. Circa 97% dintre acestea au șanse mari de succes. Această cifră este mai mare decât numărul total de cereri în baza cărora Moldova a fost condamnată în cei 26 de ani de când poate fi acționată la CtEDO. În ceea ce privește numărul cererilor ce așteaptă examinarea, Moldova este pe locul 10 din cele 46 de țări membre ale Consiliului Europei.

Până la 31 decembrie 2023, CtEDO a pronunțat 599 de hotărâri în cauzele moldovenești, dintre care 24 – în anul 2023. În 516 (86%) dintre acestea a fost constatată cel puțin o violare comisă de Republica Moldova. La acest capitol, Moldova devansează Marea Britanie, Germania, Portugalia, Spania sau Olanda, țări care au aderat la Convenția Europeană pentru Drepturile Omului cu mult timp înaintea Moldovei și care au o populație mult mai numeroasă decât cea a Moldovei.

Cele mai frecvente tipuri de violări constatate de CtEDO în cauzele moldovenești rămân a fi neexecutarea hotărârilor judecătorești, maltratarea, anchetarea inadecvată a maltratărilor și deceselor, detenția în condiții proaste, detenția ilegală și casarea neregulamentară a hotărârilor judecătorești irevocabile.

În baza tuturor hotărârilor și deciziilor pronunțate până la sfârșitul anului trecut, Republica Moldova a fost obligată să plătească 22 813 920 EUR, dintre care 365 722 EUR în 2023.

În 2023, moldovenii s-au adresat la CtEDO de 6,5 ori mai des decât media europeană. Cel mai frecvent Republica Moldova a încălcat dreptul la un proces echitabil și dreptul la libertate și siguranță.

I PE SCURT

La **3 ianuarie 2024**, [Dumitru Obadă](#) a fost ales în calitate de președinte al Consiliului Superior al Procurorilor (CSP). El a fost unicul candidat care și-a desemnat candidatura pentru această poziție, susținută de către toți membrii CSP în funcție. Prioritățile sale vizează formarea cât mai rapidă a colegiilor specializate ale CSP, asigurarea ca CSP să fie garantul independenței procurorilor, îmbunătățirea cadrului legal aferent activității procuraturii, sporirea transparenței și previzibilității CSP. Potrivit [legii](#), președintele CSP este ales din rândul membrilor CSP procurori, prin vot secret, pe un termen de doi ani, cu votul majorității membrilor CSP, fără dreptul de a fi reales.

La **17 ianuarie 2024**, Curtea Supremă de Justiție (CSJ) [a respins](#) cererea depusă de Partidul Politic „Șansă” privind strămutarea cauzei de la Curtea de Apel Chișinău (CA Chișinău) la o altă instanță egală în grad, în cauza intentată împotriva deciziei Comisiei pentru Situații Excepționale de excludere a candidaților formațiunii din alegeri. CSJ a respins cererea pe motiv că nu există teme de strămutare a cauzei și nici dubii rezonabile cu privire la imparțialitatea judecătorilor CA Chișinău.

La **19 ianuarie 2024**, Consiliul Superior al Magistraturii (CSM) [a confirmat](#) că judecătorul Oleg Melniciuc, subiect în mai multe procese judiciare și vizat de o sesizare la CSM ce presupunea pornirea urmăririi penale împotriva sa pentru [hărțuire sexuală](#), nu a fost suspendat din funcție. Sesizarea înaintată la 24 mai 2022 de către procurorul general a fost inițial [respinsă de către CSM](#). Totuși, la 12 octombrie 2023, Curtea de Apel Chișinău [a anulat](#) hotărârea CSM și a dispus reexaminarea sesizării. În acest context, CSM a subliniat că, deși Melniciuc a rămas în funcție, acesta nu participă la soluționarea cauzelor și nu primește salariul de judecător, ca urmare a suspendării sale în legătură cu [condamnarea](#) pentru [îmbogățire ilicită](#). Această cauză penală se află în prezent pe rolul Curții de Apel Chișinău.

La **23 ianuarie 2024**, Consiliul Superior al Magistraturii (CSM) [a prelungit](#) termenul de depunere a cererilor de participare la [concursul anunțat](#) în noiembrie 2023, pentru ocuparea a patru funcții de membru al Colegiului disciplinar. Candidații din rândul judecătorilor instanțelor de toate nivelurile pot depune la CSM [cererile de participare la concurs](#) până la 29 februarie 2024.

La **23 ianuarie 2024**, Consiliul Superior al Magistraturii [a modificat specializarea sediilor Judecătorei Chișinău](#). La 29 ianuarie 2024, președinta interimară a Judecătorei Chișinău, în scopul coordonării activității instanței, a [aprobat componența nominală](#) a judecătorilor specializați în materie civilă și penală și a determinat sediul de activitate al acestora. Începând cu 1 februarie 2024, sediile Centru, Râșcani și Botanica vor examina cauze civile, de contencios administrativ și insolvabilitate, iar sediile Buiucani și Ciocana – cauzele penale, contravenționale și cele ce țin de activitatea judecătorului de instrucție.

I ECHIPA CRJM

Ilie CHIRTOACĂ
Președinte

Valeria BUTORINA
Consilieră juridică junioară

Daniel GOINIC
Director de Program

Aurelia CELAC
Manager financiar și contabil

Vladislav GRIBINCEA
Director de Program

Olga CORTAC
Directoare a Serviciului Administrativ

Victoria MEREUȚĂ
Consilieră juridică

Alina FRIMU
Asistentă a Serviciului Administrativ

Andrei NASU
Consilier juridic

Dumitru JOMIR
Coordonator de Comunicare

Aurelia PALAMARCIUC
Consilieră juridică

Natalia ROTARU
Specialistă în Comunicare

Acest buletin informativ a fost elaborat cu sprijinul financiar oferit de Departamentul de Stat al Statelor Unite ale Americii. Opiniile, constatările și concluziile formulate în document aparțin CRJM și nu reflectă în mod necesar poziția Departamentului de Stat al Statelor Unite ale Americii.

Centrul de Resurse Juridice din Moldova (CRJM) este o organizație necomercială care contribuie la consolidarea democrației și a statului de drept în Republica Moldova, cu accent pe justiție și drepturile omului. Suntem independenți și neafiliați politic. Puteți susține activitățile de cercetare și advocacy ale CRJM printr-o [donatie online](#)

CENTRUL DE RESURSE JURIDICE DIN MOLDOVA

str. A. Șciusev 33,
MD-2001, Chișinău,
Republica Moldova

+373 22 84 36 01

+373 22 84 36 02

contact@crjm.org

www.crjm.org

crjm.org

crjmoldiva